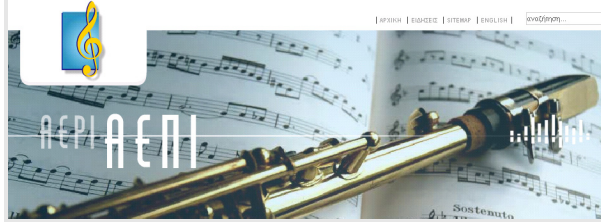

Hof van Justitie EG, 23 april 2009, AEPI v Commissie

MEDEDINGING

Gerecht heeft grenzen discretionaire bevoegdheid Commissie in acht genomen

- het Gerecht kan niet worden verweten dat het niet heeft onderzocht of de Commissie in de litigieuze beschikking de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid bij de behandeling van bij haar ingediende klachten in acht heeft genomen. Het bestreden arrest is op dat punt dus niet ontoereikend gemotiveerd.

Ongunstige beïnvloeding handel tussen lidstaten is een feitelijk oordeel

- Bijgevolg kan rekwirantes betoog, met name in haar vierde middel, dat ertoe strekt aan te tonen dat de handel tussen lidstaten ongunstig wordt beïnvloed, volgens hetwelk zij in Griekenland auteursrechten int voor het gebruik van muziek van niet enkel Griekse auteurs, maar ook van auteurs uit andere lidstaten van de Unie, en zij de aldus ontvangen rechten op basis van overeenkomsten tot wederzijdse vertegenwoordiging overmaakt aan haar tegenhangers in andere lidstaten die zoals AEPI belast zijn met het gezamenlijke beheer van auteursrechten op muziekwerken, niet worden aangevaard.

Ongunstige beïnvloeding handel tussen lidstaten is een afbakeningscriterium

- is criterium om de werkingssfeer van het communautaire mededingingsrecht, inzonderheid de artikelen 81 EG en 82 EG, af te bakenen van die van het nationale mededingingsrecht

Wat het eerste begrip betreft, blijkt uit de tekst van de artikelen 81 EG en 82 EG dat zij slechts van toepassing zijn op mededingingsbeperkende overeenkomsten en misbruiken van machtspositie die de intracommunautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden. De ongunstige beïnvloeding van de handel tussen lidstaten is dus een criterium om de werkingssfeer van het communautaire mededingingsrecht, inzonderheid de artikelen 81 EG en 82 EG, af te bakenen van die van het nationale mededingingsrecht. Als blijkt dat de gestelde inbreuk de intracommunautaire handel niet of slechts in verwaarloosbare mate ongunstig beïnvloedt (zie in die zin arresten van 25 januari 2007, Dalmine/Commissie, C-407/04 P, Jurispr. blz. I-829, punt 90 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en 23 november 2006, Asnef-Equifax, C-238/05, Jurispr. blz. I-11125, punt 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak), is het

communautaire mededingingsrecht, inzonderheid de artikelen 81 EG en 82 EG, niet van toepassing.

Aanzienlijke verstoring van gemeenschappelijke markt is een criterium voor vaststelling van voldoende communautair belang

- Het begrip aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt kan van zijn kant een van de criteria zijn om uit te maken of de Gemeenschap voldoende belang heeft bij het onderzoek van een klacht door de Commissie.

53 Zo mag de Commissie bij de vaststelling van een rangorde van prioriteiten bij de behandeling van de klachten die bij haar zijn ingediend, verwijzen naar het communautair belang. In dit kader dient zij in elk individueel geval de ernst van de gestelde inbreuken op de mededinging alsmede het voortduren van de gevolgen ervan te beoordelen. Deze verplichting brengt met name mee, dat zij rekening houdt met de duur en de omvang van de gestelde inbreuken alsmede met de invloed ervan op de mededingingssituatie binnen de Europese Gemeenschap (arrest Ufex e.a./Commissie, reeds aangehaald, punt 93). [...].

Bij gezamenlijke lezing van de punten 49, 50 en 54 van het bestreden arrest blijkt namelijk dat het dictum ervan gerechtvaardigd voorkomt op gronden die kunnen worden samengevat in de vaststelling van het Gerecht in punt 54 van het arrest dat rekwirante geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

57 Daaruit volgt dan ook dat ongeacht de overwegingen in het bestreden arrest betreffende de ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, het Gerecht het beroep heeft verworpen op grond van het ontbreken van concrete elementen die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, een criterium om uit te maken of er voldoende communautair belang is bij het onderzoek van een klacht door de Commissie.

Ontbreken voldoende communautair belang wegens ontbreken potentiële verstoring gemeenschappelijke markt

- zelfs indien de gelaakte praktijken potentieel de intracommunautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, leidt die ongunstige beïnvloeding als zodanig leidt tot potentiële aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

Met haar vijfde middel laakt rekwirante de overweging van het Gerecht in punt 54 van het bestreden arrest, dat zij geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, maar toont zij enkel aan dat de gelaakte praktijken de intracommunautaire handel potentieel ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG.

67 Uit punt 48 van dit arrest blijkt echter dat zelfs indien de gelaakte praktijken potentieel de intracom-munautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, zoals rekwirante betoogt, die ongunstige beïnvloeding als zodanig niet leidt tot potentiële aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

68 Hieruit volgt dat het vijfde middel niet kan sla-gen.

Vindplaatsen: curia.europa.eu

HvJEG, 23 april 2009

(A. Rosas, A. Ó Caoimh, J. Klučka, U. Lõhmus en A. Arabadjiev (rapporteur))

ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)

23 april 2009 (*)

„Hogere voorziening – Mededinging – Afwijzing van klacht door Commissie – Aanzienlijke verstoringen van gemeenschappelijke markt – Ontbreken van gemeen-schapsbelang”

In zaak C-425/07 P,

betreffende een hogere voorziening krachtens artikel 56 van het Statuut van het Hof van Justitie, ingesteld op 14 september 2007,

AEPI Elliniki Etaireia pros Prostasian tis Pnevmatikis Idioktiasias AE, gevestigd te Maroussi (Griekenland), vertegenwoordigd door T. Asprogerakas Grivas, diki-goros,

rekwirante,

andere partij bij de procedure:

Commissie van de Europese Gemeenschappen, verte-genwoordigd door F. Castillo de la Torre en T. Christoforou als gemachtigden, domicilie gekozen heb-bende te Luxemburg,

verweerster in eerste aanleg,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: A. Rosas, kamerpresident, A. Ó Caoimh, J. Klučka, U. Lõhmus en A. Arabadjiev (rap-porteur), rechters,

advocaat-generaal: P. Mengozzi,

griffier: H. von Holstein, adjunct-griffier,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 15 oktober 2008,

gehoord de [conclusie van de advocaat-generaal](#) ter terechtzitting van 27 november 2008,

het navolgende

Arrest

1 AEPI Elliniki Etaireia pros Prostasian tis Pnev-matikis Idioktiasias AE (hierna: „AEPI”) verzoekt om vernietiging van het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen van 12 juli 2007, AEPI/Commissie (T-229/05; hierna: „bestreden arrest”), waarbij het beroep van AEPI tot nietigverklar-ing van de beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 18 april 2005 tot afwij-zing van haar klacht betreffende een vermeende inbreuk op de artikelen 81 EG en/of 82 EG door de Griekse instellingen voor collectief beheer van aan het

auteursrecht naburige rechten op het gebied van muziek Erato, Apollon en Grammo [SG-Griffie (2005) D/201832; hierna: „litigieuze beschikking”) is verwor-pen.

Voorgeschiedenis van het geding

2 Blijkens de punten 1 tot en met 12 van het be-streden arrest kunnen de aan het geding ten grondslag liggende feiten worden samengevat als volgt.

3 Rekwirante is een naamloze vennootschap naar Grieks recht die activiteiten uitoefent met betrekking tot de bescherming van intellectuele eigendomsrechten op het gebied van muziek in Griekenland.

4 Op 3 maart 1993 stelde de Helleense Republiek wet nr. 2121/1993 vast, betreffende het auteursrecht, de naburige rechten en culturele kwesties (FEK A’ 25/4.3.1993; hierna: „wet nr. 2121/1993”). Krachtens artikel 54 van die wet kunnen auteurs het beheer of de bescherming van hun intellectuele eigendomsrechten toevertrouwen aan organisaties voor het gezamenlijk beheer, waarvan de activiteiten afhankelijk zijn van een door het Griekse ministerie van Cultuur afgegeven ver-gunning. Krachtens artikel 58 van die wet zijn de bepalingen van artikel 54 mutatis mutandis van toepas-sing op het beheer en de bescherming van de naburige rechten.

5 Rekwirante heeft een vergunning aangevraagd voor zowel auteursrechten als naburige rechten op het gebied van muziek. Het Griekse ministerie van Cultuur heeft haar echter enkel een vergunning verleend voor het gezamenlijk beheer van auteursrechten op muziek.

6 Drie Griekse organisaties voor het gezamenlijk beheer van naburige rechten, namelijk Erato, Apollon en Grammo (hierna: „drie organisaties”), kregen een vergunning voor het gezamenlijk beheer van de naburi-ge rechten van respectievelijk zangers, musici en producenten van geluids- en/of beelddraggers.

7 Op 22 maart 2001 diende rekwirante bij de Commissie een klacht in tegen de Helleense Republiek en de drie organisaties. Zij stelde dat deze laatste de artikelen 81 EG en 82 EG hadden geschonden doordat zij enerzijds misbruik maakten van een machtspositie en anderzijds mededingingsregelingen waren overeen-gekomen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen vertoonden (hierna samen: „gelaakte prak-tijken”), en verzocht dat de Helleense Republiek voor het Hof zou worden gedaagd wegens schending van artikel 81 EG omdat wet nr. 2121/1993 de gelaakte praktijken van die organisaties mogelijk maakte.

8 In haar klacht beklemtoonde rekwirante dat de vergoeding voor de naburige rechten was vastgesteld op een buitensporig hoog niveau, tot 5 % van de bruto-inkomsten van de Griekse radio- en televisiestations. Dit levert een schending van de artikelen 81 EG en 82 EG op, waardoor zij ernstige en onherstelbare schade heeft geleden, aangezien de betrokken ondernemingen die buitensporige bedragen niet kunnen betalen en rekwirante niet de vergoedingen kan innen die zij voor de auteursrechten verlangt.

9 Bij brief van 7 december 2004 verdeelde de Commissie de klacht om juridische en procedurele re-denen in twee onderdelen: het ene betreffende de

Helleense Republiek, het andere betreffende de drie organisaties.

10 Na rekwirantes argumenten in aanmerking te hebben genomen, wees de Commissie op 18 april 2005 bij de litigieuze beschikking de klacht met betrekking tot de drie organisaties af wegens het ontbreken van communautair belang.

11 De relevante overwegingen die aan de litigieuze beschikking ten grondslag liggen, luiden:

„In casu kan de gestelde inbreuk niet leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, aangezien alle betrokken partijen in Griekenland zijn gevestigd en enkel daar actief zijn. Het valt niet te verwachten dat deze situatie zal veranderen, dat wil zeggen dat de drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] binnenkort hun activiteiten in andere landen zullen uitoefenen, gelet op de structuur van de markten voor het beheer van naburige rechten en de praktische problemen die een dergelijke onderneming zou meebrengen. Bovendien hebben de gestelde praktijken slechts gevolgen voor de Griekse markt. De overeenkomsten inzake het gebruik van de muziek worden enkel gesloten met radio- en televisiestations en andere gebruikers die in Griekenland zijn gevestigd. De drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] zijn enkel bevoegd voor de bescherming van de naburige rechten in Griekenland en kunnen deze bevoegdheid in de praktijk niet buiten dit land uitoefenen. Voorts zou de Commissie, om een eventuele inbreuk te bewijzen, een ingewikkeld onderzoek moeten verrichten naar de voorwaarden die op de betrokken markt heersen en naar de beschikbare alternatieven. In de eerste plaats bepaalt de Griekse wet (overeenkomstig richtlijn 92/100/EEG) dat één enkele vergoeding wordt betaald voor alle naburige rechten en bestaat de gestelde inbreuk hierin dat de drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] deze vergoeding gezamenlijk van de gebruikers vorderen, zodat de Commissie dient te bewijzen dat er doeltreffende methodes bestaan om afzonderlijk om betaling van deze vergoeding te verzoeken. In de tweede plaats dient de Commissie niet alleen te bewijzen dat de drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] een collectieve machtspositie innemen, maar moet zij volgens de arresten Tournier en Lucazeau van het Hof ook de hoogte van de auteursrechten en de naburige rechten in alle landen van de Unie, de berekeningsgrondslag en de toegepaste criteria onderzoeken, alsook de voorwaarden die op de Griekse markt heersen, vergeleken met die welke [op de markten van] de andere Europese landen heersen.

Bovendien dient te worden benadrukt dat uw vennootschap met haar klachten terecht kan bij de nationale autoriteiten. De zaak kan met name voor de Griekse mededingingsautoriteit worden gebracht. De Griekse mededingingsautoriteit zou dankzij haar grondige kennis van de nationale marktvoorwaarden perfect in staat zijn uw klacht te behandelen. Grondige kennis van de lokale marktvoorwaarden is des te belangrijker daar alle betrokken partijen en alle belanghebbende muziekgebruikers op de Griekse markt zijn gevestigd en

aldaar actief zijn. Deze autoriteit is overigens evenals de Europese Commissie bevoegd om de artikelen [81 EG en 82 EG] toe te passen.

Bijgevolg dient te worden geconcludeerd dat de omvang en de complexiteit van het onderzoek dat nodig is om uit te maken of het optreden van de drie organisaties voor het beheer van de naburige rechten al dan niet in overeenstemming is met de regels van het communautaire mededingingsrecht niet in verhouding staan tot het vrij beperkte belang van een eventuele inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt. De zaak vertoont dus onvoldoende communautair belang om de opening van een onderzoek door de Commissie te rechtvaardigen.”

12 Op 20 april 2005 besloot de Commissie ten slotte, aan het onderdeel van de klacht betreffende de gestelde niet-nakoming van de Helleense Republiek geen gevolg te geven. Het beroep van AEPI tegen dat besluit is verworpen bij beschikking van het Gerecht van 5 september 2006, AEPI/Commissie (T-242/05); de hogere voorziening tegen die beschikking is afgewezen bij beschikking van het Hof van 10 juli 2007, AEPI/Commissie (C-461/06 P).

Beroep bij het Gerecht en bestreden arrest

13 In haar bij het Gerecht ingestelde beroep tot nietigverklaring van de litigieuze beschikking voerde rekwirante twee middelen aan: kennelijk onjuiste beoordeling van het communautair belang bij de gelaakte praktijken en schending van de motiveringsplicht.

14 Met betrekking tot het eerste middel overwoog het Gerecht in punt 38 van het bestreden arrest dat, wat de bevoegdheid van de Commissie inzake de behandeling van klachten betreft, de beoordeling van het communautaire belang van een klacht afhangt van de feitelijke en juridische omstandigheden van elke zaak, die van geval tot geval aanzienlijk kunnen verschillen, en niet van vooraf bepaalde criteria die verplicht moeten worden toegepast. Het Gerecht voegde daaraan toe dat de Commissie, die voor de toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG dient te zorgen, het communautaire mededingingsbeleid moet definiëren en ten uitvoer leggen en daartoe over een discretionaire bevoegdheid bij de behandeling van klachten beschikt.

15 In punt 40 van het bestreden arrest beklemtoonde het Gerecht dat de Commissie ter beoordeling van het communautair belang een afweging moet maken tussen het belang van de gestelde inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt, de waarschijnlijkheid dat zij het bestaan ervan kan aantonen en de omvang van de onderzoeksmaatregelen die nodig zijn om onder optimale voorwaarden haar toezicht op de eerbiediging van de artikelen 81 EG en 82 EG uit te oefenen.

16 In casu stelde het Gerecht in de punten 45 en 46 van het bestreden arrest vast dat de Commissie haar conclusie in de litigieuze beschikking dat de Gemeenschap geen belang heeft bij het onderzoek van de klacht, heeft gebaseerd op drie gronden, namelijk dat de gelaakte praktijken niet kunnen leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, dat de Commissie om het bestaan van de gestelde inbreuk aan te tonen, een ingewikkeld onderzoek zou

moeten verrichten naar de voorwaarden op de betrokken markt, en dat rekwirantes rechten en belangen konden worden beschermd door de bevoegde nationale autoriteiten. Het Gerecht merkte op dat rekwirante in haar beroep tot nietigverklaring van de litigieuze beschikking enkel het eerste van die gronden heeft bekritiseerd.

17 Het Gerecht heeft vervolgens dat eerste middel als volgt onderzocht:

„47 Bijgevolg moet de analyse van het Gerecht worden beperkt tot de argumenten waarmee verzoekster betwist dat de handel tussen lidstaten niet ongunstig wordt beïnvloed, stellende dat de heffing van buitensporige vergoedingen voor naburige rechten een praktijk vormt die de gemeenschappelijke markt ongunstig kan beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, ook al is zij beperkt tot het Griekse grondgebied.

48 Dienaangaande heeft de Commissie in de eerste plaats overwogen dat alle betrokken partijen in Griekenland waren gevestigd en daar actief waren, in de tweede plaats dat het onwaarschijnlijk was dat de activiteiten van de drie organisaties voor het gezamenlijk beheer zouden kunnen worden uitgebreid naar andere landen, en in de derde plaats dat de gebruikers van de muziek de Griekse nationaliteit hadden en dat de bevoegdheid van de drie organisaties voor het gezamenlijk beheer beperkt was tot het Griekse grondgebied.

49 Van meet af aan moet worden vastgesteld dat de door verzoekster aangevoerde feitelijke en juridische elementen niet kunnen aantonen dat de gelaakte praktijken een zodanige invloed op de handelsstromen tussen lidstaten uitoefenen dat afbreuk wordt gedaan aan de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt. Verzoekster heeft immers enkel gewezen op de financiële moeilijkheden die de auteursrechtenorganisaties en de gebruikers van muziek in Griekenland en in alle andere lidstaten ondervinden, zonder haar stelling te bewijzen of zelfs maar bewijselementen aan te voeren.

50 Met betrekking tot het argument van verzoekster dat het feit dat de rechten van Griekse en buitenlandse auteurs worden betaald aan vennootschappen die zijn gevestigd in de Europese Unie, leidt tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, moet worden vastgesteld dat de drie organisaties voor het gezamenlijk beheer slechts bevoegd zijn op het Griekse grondgebied en dat bijgevolg voornamelijk de muziekgebruikers op het Griekse grondgebied en de Griekse auteurs de gestelde nadelige gevolgen van de gelaakte praktijken ondervinden.

51 Wat het argument betreft dat het Hof reeds heeft geoordeeld dat inbreuken die beperkt blijven tot het grondgebied van één lidstaat een schending van de mededingingsregels kunnen opleveren, moet worden beklemtoond dat in de zaken die tot die uitspraken hebben geleid de ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer tussen lidstaten het gevolg was van een onderlinge afstemming van nationale auteursrechtenbureaus, ten gevolge waarvan buitenlandse gebruikers

systematisch de rechtstreekse toegang tot hun repertoire werd ontzegd (reeds aangehaalde arresten *Lucazeau* e.a., punt 17, en *Tournier*, punt 23), of van de uitsluiting van elke potentiële concurrent op een geografische markt bestaande uit een lidstaat (arrest [van 6 april 1995,] RTE en ITP/Commissie, [C-241/91 P en C-242/91 P, *Jurispr. blz. I-743*], punt 70). De aangevoerde zaken hebben dus niets gemeen met de onderhavige.

52 Wat het gestelde vereiste van eenvormigheid en evenredigheid inzake vergoedingen voor naburige rechten tussen de lidstaten betreft, dat zou zijn geponeerd in het [arrest SENA \[arrest van 6 februari 2003, C-245/00, *Jurispr. blz. I-1251*\]](#), moet worden opgemerkt dat het Hof in dat arrest (punt 34) intengedeel uitspraak heeft gedaan in de zin dat er geen communautaire definitie van het begrip billijke vergoeding bestaat en er geen enkele objectieve reden is voor de vaststelling van methodes ter bepaling van een dergelijke vergoeding door de gemeenschapsrechter.

53 Wat ten slotte het argument betreft dat de Commissie heeft erkend dat er sprake is van schending van de artikelen 81 EG en 82 EG, blijkt uit de brief van 10 december 2004 en de litigieuze beschikking duidelijk dat het ongegrond is, aangezien de Commissie geenszins het bestaan van een dergelijke schending heeft erkend.

54 Gelet op het bovenstaande dient te worden vastgesteld dat verzoekster geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

55 Verzoekster levert bijgevolg niet het bewijs dat de Commissie in de litigieuze beschikking een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door ervan uit te gaan dat de gevolgen van de door verzoekster gelaakte praktijken grotendeels of zelfs volledig beperkt waren tot de Griekse markt en de handel tussen lidstaten dus niet ongunstig konden beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG.

56 Het eerste middel is dan ook ongegrond.”

18 Met betrekking tot het tweede middel, en inzonderheid de grief dat de Commissie geen standpunt had bepaald over alle overgelegde stukken en aangevoerde argumenten, was het Gerecht van oordeel dat de Commissie enkel verplicht was de juridische overwegingen te vermelden die van wezenlijk belang waren voor haar besluitvorming. Volgens het Gerecht had de Commissie met de vereiste duidelijkheid de concrete redenen voor de afwijzing van de klacht uiteengezet (punten 62 en 63 van het bestreden arrest).

19 Bijgevolg verwierp het Gerecht het beroep in zijn geheel.

Conclusies van partijen

20 AEPI concludeert dat het Hof

- het bestreden arrest vernietigt;
- ten gronde uitspraak doet overeenkomstig rekwirantes vordering in eerste aanleg, of de zaak naar het Gerecht verwijst voor een nieuwe uitspraak overeenkomstig die vordering;
- de Commissie verwijst in de kosten.

21 De Commissie concludeert tot afwijzing van de hogere voorziening en tot verwijzing van rekwirante in de kosten.

Hogere voorziening Ontvankelijkheid

22 De Commissie betwist de ontvankelijkheid van de hogere voorziening; zij stelt dat alle middelen in hogere voorziening in wezen samenvallen met de argumenten en bewijsmiddelen die rekwirante heeft aangevoerd in eerste aanleg, en dat niet specifiek wordt vermeld van welke onjuiste rechtsopvattingen het bestreden arrest blijk zou geven.

23 Overeenkomstig artikel 225, lid 1, tweede alinea, EG en artikel 58, eerste alinea, van het Statuut van het Hof van Justitie is de hogere voorziening beperkt tot rechtsvragen en moet zij zijn gebaseerd op middelen ontleend aan onbevoegdheid van het Gerecht, onregelmatigheden in de procedure waardoor de belangen van de verzoekende partij zijn geschaad, dan wel schending van het gemeenschapsrecht door het Gerecht.

24 Uit de rechtspraak blijkt ook, dat de in eerste aanleg onderzochte rechtspunten in hogere voorziening opnieuw kunnen worden behandeld wanneer een rekwirant de uitlegging of de toepassing van het gemeenschapsrecht door het Gerecht betwist. De procedure van hogere voorziening zou immers ten dele aan betekenis verliezen, indien een rekwirant niet op die manier zijn hogere voorziening kon baseren op middelen en argumenten die reeds zijn aangevoerd voor het Gerecht (zie met name beschikkingen van 11 november 2003, *Martinez/Parlement*, C-488/01 P, Jurispr. blz. I-1843, punt 39, en 13 juli 2006, *Front national e.a./Parlement en Raad*, C-338/05 P, punt 23, en arrest van 19 januari 2006, *Comunità montana della Valnerina/Commissie*, C-240/03 P, Jurispr. blz. I-731, punt 107).

25 Bovendien moet een hogere voorziening duidelijk aangeven tegen welke onderdelen van het arrest waarvan de vernietiging wordt gevorderd, zij is gericht, en welke argumenten rechtens die vordering specifiek staven (zie met name reeds aangehaalde beschikkingen *Martinez/Parlement*, punt 40, en *Front national e.a./Parlement en Raad*, punt 24, en arrest *Comunità montana della Valnerina/Commissie*, reeds aangehaald, punt 105).

26 Dienaangaande moet worden vastgesteld dat rekwirante heeft gewezen op bepaalde punten van het bestreden arrest, te weten met name de punten 38, 41 tot en met 43, 44 en 54, met betrekking tot welke zij argumenten rechtens heeft aangehaald die volgens haar aantonen dat het Gerecht blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting.

27 De exceptie van niet-ontvankelijkheid moet derhalve worden afgewezen.

Ten gronde

28 Ter onderbouwing van haar hogere voorziening voert rekwirante vijf middelen aan. Het eerste middel is ontleend aan ontoereikende motivering van het bestreden arrest met betrekking tot de discretionaire bevoegdheid van de Commissie bij het onderzoek van bij haar ingediende klachten. Met haar tweede, derde en

vierde middel stelt rekwirante in wezen dat het arrest van het Gerecht ongegrond is en niet is gemotiveerd met betrekking tot de vaststelling dat de handel tussen lidstaten niet ongunstig wordt beïnvloed. Met haar vijfde middel stelt rekwirante ten slotte dat het bestreden arrest blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting, daar het bestaan van een zij het slechts potentiële invloed op de handel tussen lidstaten volstaat voor de toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG.

Eerste middel

– Argumenten van partijen

29 Rekwirante stelt dat punt 38 van het bestreden arrest ontoereikend is gemotiveerd, daar het Gerecht niet heeft onderzocht of de Commissie in de litigieuze beschikking de grenzen van de discretionaire bevoegdheid waarover zij bij de behandeling van bij haar ingediende klachten beschikt, heeft geëerbiedigd. Dat de Commissie bij de behandeling van klachten die bevoegdheid heeft, rechtvaardigt namelijk niet de verwerping van het beroep, aangezien de discretionaire bevoegdheid in kwestie niet op arbitraire wijze mag worden uitgeoefend.

30 De Commissie werpt tegen dat het Gerecht zijn oordeel dat zij in de litigieuze beschikking de grenzen van haar beoordelingsbevoegdheid in acht heeft genomen, nauwkeurig en volledig heeft gemotiveerd.

– Beoordeling door het Hof

31 In punt 38 van het bestreden arrest heeft het Gerecht terecht overwogen dat de Commissie het communautaire mededingingsbeleid moet definiëren en ten uitvoer moet leggen en daartoe beschikt over een discretionaire bevoegdheid bij de behandeling van bij haar ingediende klachten (zie in die zin arrest van 4 maart 1999, *Ufex e.a./Commissie*, C-119/97 P, Jurispr. blz. 1341, punten 88 en 89).

32 Daaruit kan echter niet worden afgeleid dat het Gerecht heeft verzuimd te onderzoeken of de Commissie bij de uitoefening van die bevoegdheid binnen de in de rechtspraak gestelde grenzen is gebleven.

33 Nadat het Gerecht in punt 39 van het bestreden arrest had gewezen op de vaste rechtspraak dat wanneer de Commissie bij het onderzoek van de bij haar ingediende klachten verschillende prioriteiten stelt, zij het communautaire belang van een bepaalde praktijk als prioriteitscriterium mag hanteren, preciseerde het in het volgende punt van het arrest dat de Commissie ter beoordeling van het communautaire belang rekening moet houden met de omstandigheden van het specifieke geval, en in het bijzonder met de feitelijke elementen en elementen rechtens die in de bij haar ingediende klacht worden aangevoerd, waarbij zij een afweging moet maken tussen het belang van de gestelde inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt, de waarschijnlijkheid dat zij het bestaan ervan kan aantonen en de omvang van de nodige onderzoeksmaatregelen.

34 In dat verband heeft het Gerecht beklemtoond dat het met name moet nagaan of uit de litigieuze beschikking blijkt dat de Commissie die afweging heeft gemaakt (punt 41 van het bestreden arrest).

35 In de volgende punten van het bestreden arrest heeft het Gerecht dat juist nagegaan.

36 Met name heeft het Gerecht in de punten 46 en volgende van het arrest onderzocht of de Commissie terecht heeft aangenomen dat de gelaakte praktijken niet kunnen leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt en heeft geconcludeerd dat de Gemeenschap geen voldoende belang had bij het onderzoek van de klacht door de Commissie.

37 Aldus heeft het Gerecht de voorwaarden waaronder de Commissie haar discretionaire bevoegdheid heeft uitgeoefend, onderworpen aan rechterlijke toetsing.

38 Derhalve kan het Gerecht niet worden verweten dat het niet heeft onderzocht of de Commissie in de litigieuze beschikking de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid bij de behandeling van bij haar ingediende klachten in acht heeft genomen. Het bestreden arrest is op dat punt dus niet ontoereikend gemotiveerd.

39 Bijgevolg moet het eerste middel ongegrond worden verklaard.

Tweede, derde en vierde middel

– Argumenten van partijen

40 Met haar tweede, derde en vierde middel, die samen moeten worden onderzocht, komt rekwirante op tegen de uitspraak van het Gerecht dat wanneer de gevolgen van een inbreuk zich enkel op het grondgebied van één enkele lidstaat laten gevoelen, de Commissie de klacht mag verwerpen wegens het ontbreken van communautair belang, omdat die inbreuk de intracommunautaire handel niet ongunstig beïnvloedt.

41 Inzonderheid stelt zij met haar tweede en derde middel beoordelingsfouten of een ontoereikende motivering in de punten 41 tot en met 43 van het bestreden arrest. Verder verwijt rekwirante het Gerecht dat het zich in punt 44 van het arrest heeft gebaseerd op rechtspraak die geen verband houdt met het auteursrecht, en geen rekening heeft gehouden met een aantal relevante arresten waaruit blijkt dat de intracommunautaire handel zelfs ongunstig kan worden beïnvloed indien de inbreuk uitsluitend op het grondgebied van één enkele lidstaat wordt gepleegd.

42 In het kader van haar vierde middel stelt rekwirante dat de artikelen 81 EG en 82 EG niet zonder meer uitsluiten dat de intracommunautaire handel ongunstig wordt beïnvloed indien de inbreuk uitsluitend op het grondgebied van één enkele staat wordt gepleegd. Verder betwist zij het gestelde in de punten 49 en 50 van het bestreden arrest, volgens welke zij niets had aangevoerd dat aantoonde dat de gelaakte praktijken een zodanige invloed op de handelsstromen tussen lidstaten uitoefenen dat afbreuk wordt gedaan aan de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt, en dat voornamelijk de muziekgebruikers op het Griekse grondgebied en de Griekse auteurs de gestelde nadelige gevolgen van de gelaakte praktijken ondervinden. Zij baseert zich daarbij met name op het volgende:

– ongeveer 4 500 ondernemingen die muziek hebben gebruikt en regelmatig auteursrechten hebben betaald, hebben de uitzending van muziek gestaakt wegens de prijzen die de drie organisaties voor naburige rechten opleggen (5 % voor de naburige rechten, welk

percentage moet worden vergeleken met de 2,2 % die rekwirante vraagt voor de auteursrechten). Zoals het Monomeles Protodikeio Athinon [Rechtbank van eerste aanleg te Athene (Griekenland)] in vonnis nr. 5144/2005 heeft vastgesteld, heeft rekwirante verder een bedrag van 5 522 EUR per jaar ontvangen als auteursrechten voor de muziek die wordt uitgezonden in de vliegtuigen van Olympiaki Aeroporia, terwijl de drie organisaties van deze luchtvaartmaatschappij per jaar 627 563 EUR vorderen uit hoofde van naburige rechten voor diezelfde muziek;

– de hiervoor omschreven handelwijze leidt tot een ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel op het gebied van auteursrechten en naburige rechten, daar ongeveer 50 % van de in Griekenland uitgezonden muziek buitenlandse muziek is. Bovendien worden de buitenlandse muzikanten wier muziek in Griekenland wordt uitgezonden, in die lidstaat als een geheel vertegenwoordigd door rekwirante, die in Griekenland voor hun rekening hun rechten int. Zij verliezen aldus belangrijke inkomsten wegens de buitensporige prijzen die door de drie organisaties worden opgelegd.

43 Volgens de Commissie blijkt uit de uitvoerige motivering van het bestreden arrest duidelijk dat zowel het kader waarbinnen de drie organisaties werkzaam zijn, als hun praktijken, anders dan rekwirante betoogt, niet het minste vermoeden hebben doen rijzen dat die activiteiten een merkbare invloed hebben op de intracommunautaire handel.

– Beoordeling door het Hof

44 Van meet af aan moet worden herinnerd aan de vaste rechtspraak dat enkel het Gerecht bevoegd is de feiten vast te stellen – tenzij uit de overgelegde stukken blijkt, dat zijn bevindingen materieel onjuist zijn – en deze vervolgens te beoordelen. De beoordeling van de feiten levert dus geen rechtsvraag op die als zodanig vatbaar is voor toetsing door het Hof, behoudens in het geval van een verkeerde uitlegging van de overgelegde bewijsmiddelen (zie arresten van 15 juni 2000, Dorsch Consult/Raad en Commissie, C-237/98 P, Jurispr. blz. I-4549, punt 35, en 11 februari 1999, Antillean Rice Mills e.a./Commissie, C-390/95 P, Jurispr. blz. I-769, punt 29).

45 Bijgevolg kan rekwirantes betoog, met name in haar vierde middel, dat ertoe strekt aan te tonen dat de handel tussen lidstaten ongunstig wordt beïnvloed, volgens hetwelk zij in Griekenland auteursrechten int voor het gebruik van muziek van niet enkel Griekse auteurs, maar ook van auteurs uit andere lidstaten van de Unie, en zij de aldus ontvangen rechten op basis van overeenkomsten tot wederzijdse vertegenwoordiging overmaakt aan haar tegenhangers in andere lidstaten die zoals AEPI belast zijn met het gezamenlijke beheer van auteursrechten op muziekwerken, niet worden aanvaard.

46 In de eerste plaats betreft dit louter feitelijke argumenten die het Hof in hogere voorziening niet kan onderzoeken.

47 In de tweede plaats heeft rekwirante het Gerecht niet verweten dat het bepaalde bewijsmiddelen verkeerd heeft uitgelegd.

48 In de derde plaats betwist rekwirante in wezen enkel de vaststelling van het Gerecht dat zij niet heeft aangetoond dat de gelaakte praktijken de intracommunautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden. De middelen die zij dienaangaande aanvoert, kunnen echter hoe dan ook niet slagen, aangezien een dergelijke ongunstige beïnvloeding als zodanig nog niet leidt tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt. Dienaangaande moet worden vastgesteld dat het Gerecht het eerste middel van rekwirante heeft afgewezen omdat zij geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

49 In dat verband moet worden beklemtoond dat de begrippen ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel en aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt twee verschillende begrippen zijn.

50 Wat het eerste begrip betreft, blijkt uit de tekst van de artikelen 81 EG en 82 EG dat zij slechts van toepassing zijn op mededingingsbeperkende overeenkomsten en misbruiken van machtspositie die de intracommunautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden. De ongunstige beïnvloeding van de handel tussen lidstaten is dus een criterium om de werkingssfeer van het communautaire mededingingsrecht, inzonderheid de artikelen 81 EG en 82 EG, af te bakenen van die van het nationale mededingingsrecht. Als blijkt dat de gestelde inbreuk de intracommunautaire handel niet of slechts in verwaarloosbare mate ongunstig beïnvloedt (zie in die zin arresten van 25 januari 2007, *Dalmine/Commissie*, C-407/04 P, Jurispr. blz. I-829, punt 90 en aldaar aangehaalde rechtspraak, en 23 november 2006, *Asnef-Equifax*, C-238/05, Jurispr. blz. I-11125, punt 34 en aldaar aangehaalde rechtspraak), is het communautaire mededingingsrecht, inzonderheid de artikelen 81 EG en 82 EG, niet van toepassing.

51 Het is trouwens vaste rechtspraak dat een overeenkomst tussen ondernemingen of een onderling afgestemde feitelijke gedraging, om de handel tussen lidstaten ongunstig te kunnen beïnvloeden, op grond van een geheel van objectieve bestanddelen, feitelijk en rechtens, met een voldoende mate van waarschijnlijkheid moet doen verwachten, dat zij al dan niet rechtstreeks, daadwerkelijk of potentieel op de handelsstromen tussen lidstaten een zodanige invloed kan uitoefenen, dat de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt tussen de lidstaten wordt geschaad (zie in die zin met name arrest *Dalmine/Commissie*, reeds aangehaald, punt 90).

52 Het begrip aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt kan van zijn kant een van de criteria zijn om uit te maken of de Gemeenschap voldoende belang heeft bij het onderzoek van een klacht door de Commissie.

53 Zo mag de Commissie bij de vaststelling van een rangorde van prioriteiten bij de behandeling van de

klachten die bij haar zijn ingediend, verwijzen naar het communautair belang. In dit kader dient zij in elk individueel geval de ernst van de gestelde inbreuken op de mededinging alsmede het voortduren van de gevolgen ervan te beoordelen. Deze verplichting brengt met name mee, dat zij rekening houdt met de duur en de omvang van de gestelde inbreuken alsmede met de invloed ervan op de mededingingssituatie binnen de Europese Gemeenschap (arrest *Ufex e.a./Commissie*, reeds aangehaald, punt 93).

54 Wanneer wordt geconcludeerd dat de intracommunautaire handel ongunstig wordt beïnvloed, zal een klacht inzake schending van de artikelen 81 EG en 82 EG dus niet door de nationale mededingingsautoriteiten maar door de Commissie worden onderzocht indien er een voldoende communautair belang is. Dat kan met name het geval zijn als de gelaakte inbreuk kan leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

55 Hoewel het Gerecht in het bestreden arrest, zoals de advocaat-generaal in de punten 40 tot en met 45 van zijn conclusie heeft opgemerkt, inderdaad geen duidelijk en nauwkeurig onderscheid heeft gemaakt tussen die twee begrippen, maar ze door elkaar heeft gehaald, kan die vaststelling niet tot vernietiging van het arrest leiden, nu het dictum ervan op andere rechtsgronden gerechtvaardigd voorkomt (zie in die zin arresten van 9 juni 1992, *Lestelle/Commissie*, C-30/91 P, Jurispr. blz. I-3755, punt 28, en 13 juli 2000, *Salzgitter/Commissie*, C-210/98 P, Jurispr. blz. I-5843, punt 58).

56 Bij gezamenlijke lezing van de punten 49, 50 en 54 van het bestreden arrest blijkt namelijk dat het dictum ervan gerechtvaardigd voorkomt op gronden die kunnen worden samengevat in de vaststelling van het Gerecht in punt 54 van het arrest dat rekwirante geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

57 Daaruit volgt dan ook dat ongeacht de overwegingen in het bestreden arrest betreffende de ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, het Gerecht het beroep heeft verworpen op grond van het ontbreken van concrete elementen die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, een criterium om uit te maken of er voldoende communautair belang is bij het onderzoek van een klacht door de Commissie.

58 Derhalve kan niet worden gesteld dat de verwarring in het bestreden arrest, die rekwirante in haar hogere voorziening trouwens ook niet heeft aangevoerd, in de weg staat aan een goed begrip van de aan het arrest ten grondslag liggende redenen met het oog op de betwisting van de geldigheid daarvan of de rechterlijke toetsing door het Hof.

59 Hoewel het Gerecht in punt 55 van het bestreden arrest stellig heeft vastgesteld dat rekwirante niet het bewijs heeft geleverd dat de Commissie in de litigieuze beschikking een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door ervan uit te gaan dat de gelaakte praktijken

de handel tussen lidstaten niet ongunstig konden beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, terwijl de Commissie geen standpunt over die kwestie heeft ingenomen, neemt dat niet weg dat die verklaring geen verband houdt met het begrip aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt. Gelet op het feit dat de Commissie in de litigieuze beschikking de kwestie van de ongunstige beïnvloeding van de handel tussen lidstaten niet heeft behandeld, moet echter worden opgemerkt dat die verklaring van het Gerecht dus niet uitsluit dat de artikelen 81 EG en 82 EG in het onderhavige geval worden toegepast door de bevoegde nationale autoriteiten.

60 Aangaande het in punt 41 van dit arrest bedoelde betoog van rekwirante, dat zij in het kader van haar tweede en derde middel ontleent aan de rechtspraak van het Hof, moet worden vastgesteld dat dit in casu niet relevant is.

61 Alle arresten van het Hof die rekwirante aanhaalt, namelijk die van 31 mei 1979, Hugin Kassaregister en Hugin Cash Registers/Commissie (22/78, Jurispr. blz. 1869), 13 juli 1989, Lucazeau e.a. (110/88, 241/88 en 242/88, Jurispr. blz. 2811), 13 juli 1989, Tournier 395/87 (Jurispr. blz. 2521), 10 december 1991, Merci convenzionali porto di Genova (C-179/90, Jurispr. blz. I-5889), 17 mei 1994, Corsica Ferries (C-18/93, Jurispr. blz. I-1783), en 6 april 1995, RTE en ITP/Commissie (C-241/91 P en C 242/91 P, Jurispr. blz. I-743), betreffen namelijk het begrip ongunstige beïnvloeding van de handel tussen lidstaten in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG.

62 Het enige door rekwirante aangehaalde arrest dat betrekking heeft op het begrip aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, namelijk het arrest van het Gerecht van 24 februari 1995, Tremblay e.a./Commissie (T-5/93, Jurispr. blz. II-185), is in casu evenmin relevant. In dat arrest heeft het Gerecht namelijk een beschikking van de Commissie wegens ontoereikende motivering nietig verklaard, voor zover bij die beschikking de klachten waren afgewezen waarmee bezwaar werd gemaakt tegen de compartimentering van de nationale markt als gevolg van de tussen de auteursrechtenbureaus van de verschillende lidstaten gesloten wederkerigheidscontracten (punt 40 van het arrest Tremblay, reeds aangehaald). Van dergelijke omstandigheden is in casu echter geen sprake.

63 Het tweede, het derde en het vierde middel moeten dus worden afgewezen.

Vijfde middel

– Argumenten van partijen

64 Rekwirante betwist het gestelde in punt 54 van het bestreden arrest, dat zij geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt. Volgens rekwirante vereisen de artikelen 81 EG en 82 EG niet dat er een werkelijke verstoring bestaat, maar volstaat een potentiële verstoring. Zich baserend op bepaalde elementen waarvan de meeste reeds in het kader van het vierde middel zijn aangevoerd, meent zij in dat verband dat de potentiële ongunstige beïnvloeding van de intracom-

munautaire handel evident is. Het Gerecht heeft de artikelen 81 EG en 82 EG dan ook onjuist uitgelegd.

65 De Commissie werpt tegen dat rekwirante een onjuiste lezing geeft van de punten 42, 48 tot en met 50, 54 en 55 van het bestreden arrest, daar de verwijzing door het Gerecht naar „werkelijke of potentiële” aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt moet worden beoordeeld tegen de achtergrond van de door rekwirante aangevoerde bewijsmiddelen.

– Beoordeling door het Hof

66 Met haar vijfde middel laakt rekwirante de overweging van het Gerecht in punt 54 van het bestreden arrest, dat zij geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, maar toont zij enkel aan dat de gelaakte praktijken de intracommunautaire handel potentieel ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG.

67 Uit punt 48 van dit arrest blijkt echter dat zelfs indien de gelaakte praktijken potentieel de intracommunautaire handel ongunstig kunnen beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, zoals rekwirante betoogt, die ongunstige beïnvloeding als zodanig niet leidt tot potentiële aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

68 Hieruit volgt dat het vijfde middel niet kan slagen.

69 Gelet op hetgeen voorafgaat, moet de hogere voorziening in haar geheel worden afgewezen.

Kosten

70 Volgens artikel 69, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering, dat ingevolge artikel 118 daarvan van toepassing is op de procedure in hogere voorziening, wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen, voor zover dit is gevorderd. Aangezien rekwirante in het ongelijk is gesteld, dient zij overeenkomstig de vordering van de Commissie in de kosten te worden verwezen.

Het Hof van Justitie (Derde kamer) verklaart:

- 1) De hogere voorziening wordt afgewezen.
- 2) AEPI Elliniki Etaireia pros Prostatian tis Pnevmatikis Idioktiasias AE wordt verwezen in de kosten.

* Procestaal: Grieks.

CONCLUSIE VAN ADVOCaat-GENERAAL P. MENGozZI

van 27 november 2008 1(1)

Zaak C-425/07 P

AEPI

Elliniki Etaireia pros Prostatian tis Pnevmatikis Idioktiasias AE

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Hogere voorziening – Mededinging – Afwijzing van klacht door Commissie wegens gebrek aan communautair belang”

Voorgeschiedenis, procesverloop en conclusies van de partijen

1. Op 22 maart 2001 heeft AEPI Elliniki Etaireia pros Prostatian tis Pnevmatikis Idioktiasias AE (hierna: „AEPI” of „verzoekster”), een vennootschap naar

Grieks recht die is belast met het gezamenlijk beheer van auteursrechten op muziek, bij de Commissie een klacht ingediend tegen de Helleense Republiek en tegen drie Griekse organisaties voor het gezamenlijk beheer van de naburige rechten van zangers, musici en producenten van geluids- en/of beeld dragers (Erato, Apollon e Grammo; hierna: „organisaties voor het beheer van de naburige rechten”).

2. In deze klacht heeft AEPI aangevoerd dat deze organisaties de artikelen 81 EG en 82 EG hadden geschonden door de vergoeding voor de naburige rechten op een buitensporig hoog niveau, tot 5 % van de bruto-inkomsten van de Griekse radio- en televisiestations, vast te stellen, en dat de Helleense Republiek artikel 81 EG had geschonden door hun de mogelijkheid te bieden dienaangaande overeenkomsten te sluiten en deel te nemen aan onderling afgestemde feitelijke gedragingen. AEPI stelt dat zij door deze handelwijze ernstige en onherstelbare schade heeft geleden. Doordat de ondernemingen die muziekwerken gebruiken, buitensporige lasten dienen te dragen, hebben zij de auteursrechten die AEPI van hen wilde innen, niet kunnen betalen.

3. Bij twee afzonderlijke beschikkingen van 18 en 20 april 2005 heeft de Commissie de klacht tegen de organisaties voor het beheer van de naburige rechten afgewezen en de klacht tegen de Helleense Republiek terzijde gelegd.(2)

4. De beschikking van 18 april 2005 (hierna: „litigieuze beschikking”) berust met name op de volgende overwegingen:

„In casu kan de gestelde inbreuk niet leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, aangezien alle betrokken partijen in Griekenland zijn gevestigd en enkel daar actief zijn. Het valt niet te verwachten dat deze situatie zal veranderen, dat wil zeggen dat de drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] binnenkort hun activiteiten in andere landen zullen uitoefenen, gelet op de structuur van de markten voor het beheer van naburige rechten en de praktische problemen die een dergelijke onderneming zou meebrengen. Bovendien hebben de gestelde praktijken slechts gevolgen voor de Griekse markt. De overeenkomsten inzake het gebruik van de muziek worden enkel gesloten met radio- en televisiestations en andere gebruikers die in Griekenland zijn gevestigd. De drie organisaties [voor het beheer van de naburige rechten] zijn enkel bevoegd voor de bescherming van de naburige rechten in Griekenland en kunnen deze bevoegdheid in de praktijk niet buiten dit land uitoefenen. Voorts zou de Commissie, om een eventuele inbreuk te bewijzen, een ingewikkeld onderzoek moeten verrichten naar de voorwaarden die op de betrokken markt heersen en naar de beschikbare alternatieven. In de eerste plaats bepaalt de Griekse wet (overeenkomstig richtlijn 92/100/EEG) dat één enkele vergoeding wordt betaald voor alle naburige rechten en bestaat de gestelde inbreuk hierin dat de drie organisaties deze vergoeding gezamenlijk van de gebruikers vorderen, zodat de Commissie dient te bewijzen dat er doeltreffende methodes bestaan om afzonderlijk om betaling

van deze vergoeding te verzoeken. In de tweede plaats dient de Commissie niet alleen te bewijzen dat de drie organisaties een collectieve machtspositie innemen, maar moet zij volgens de arresten Tournier en Lucazeau [e.a.] [(3)] van het Hof ook de hoogte van de auteursrechten en de naburige rechten in alle landen van de Unie, de berekeningsgrondslag en de toegepaste criteria onderzoeken, alsook de voorwaarden die op de Griekse markt heersen, vergeleken met die welke [op de markten van] de andere Europese landen heersen.

Bovendien dient te worden benadrukt dat uw vennootschap met haar klachten terecht kan bij de nationale autoriteiten. De zaak kan met name voor de Griekse mededingingsautoriteit worden gebracht. [Deze laatste] zou dankzij haar grondige kennis van de nationale marktvoorwaarden perfect in staat zijn uw klacht te behandelen. Grondige kennis van de lokale marktvoorwaarden is des te belangrijker daar alle betrokken partijen en alle belanghebbende muziekgebruikers op de Griekse markt zijn gevestigd en aldaar actief zijn. Deze autoriteit is overigens evenals de Europese Commissie bevoegd om de artikelen [81 EG en 82 EG] toe te passen.

Bijgevolg dient te worden geconcludeerd dat de omvang en de complexiteit van het onderzoek dat nodig is om uit te maken of het optreden van de drie organisaties voor het beheer [...] van de naburige rechten al dan niet in overeenstemming is met de regels van het communautaire mededingingsrecht niet in verhouding staan tot het vrij beperkte belang van een eventuele inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt. De zaak vertoont dus onvoldoende communautair belang om de opening van een onderzoek door de Commissie te rechtvaardigen.”(4)

5. Bij verzoekschrift, ingediend ter griffie van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen (hierna: „Gerecht”) op 15 juni 2005, heeft AEPI nietigverklaring van de litigieuze beschikking gevorderd. Zij voerde aan dat het communautaire belang kennelijk onjuist was beoordeeld en dat de motiveringsplicht was geschonden. Dit beroep is door het Gerecht verworpen bij arrest van 12 juli 2007, AEPI/Commissie (T-229/05, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie; hierna: „bestreden arrest”), waarbij rekwirante is verwezen in de kosten.

6. In het kader van het onderzoek van het middel inzake kennelijk onjuiste beoordeling heeft het Gerecht(5) erop gewezen dat „[o]m het communautair belang bij het onderzoek van een bepaalde praktijk te beoordelen, [...] de Commissie [...] met name de [invloed] van de gestelde inbreuk op de werking van de gemeenschappelijke markt, de kans om het bestaan ervan vast te stellen en de omvang van de nodige onderzoeksmaatregelen moet afwegen teneinde haar taak, te waken over de eerbiediging van de artikelen 81 EG en 82 EG, zo goed mogelijk te vervullen” (punt 40 van het bestreden arrest).(6)

7. Vervolgens heeft het Gerecht er met betrekking tot de „nadelige gevolgen voor de werking van de gemeenschappelijke markt” aan herinnerd dat volgens vaste rechtspraak „een overeenkomst tussen onderne-

mingen de handel tussen lidstaten slechts ongunstig kan beïnvloeden indien op grond van een geheel van objectieve elementen, feitelijk of rechtens, met een voldoende mate van waarschijnlijkheid kan worden verwacht dat zij al dan niet rechtstreeks, daadwerkelijk of potentieel op de handelsstromen tussen lidstaten een zodanige invloed kan uitoefenen dat de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt tussen de lidstaten wordt geschaad” (punt 42 van het bestreden arrest).(7) Het heeft hieraan toegevoegd dat „[h]et gemeenschapsrecht [...] van toepassing [is] op elke mededingingsregeling en elke gedraging die de vrije handel tussen lidstaten ongunstig kan beïnvloeden op een wijze die schadelijk kan zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt tussen de lidstaten, inzonderheid door afscherming van de nationale markten of door wijziging van de mededingingsstructuur op de gemeenschappelijke markt”, terwijl „gedragingen waarvan de gevolgen zich slechts op het grondgebied van één enkele lidstaat doen gevoelen, onder de nationale rechtsorde vallen” (punt 43 van het bestreden arrest).(8)

8. Het Gerecht heeft vervolgens opgemerkt dat „meer in het bijzonder op het gebied van de auteursrechten [...] volgens vaste rechtspraak geldt dat wanneer de gevolgen van de in een klacht gestelde inbreuken zich hoofdzakelijk op het grondgebied van slechts één lidstaat doen gevoelen, en wanneer het geschil tussen de klager en degene tegen wie de klacht is gericht, is voorgelegd aan de bevoegde rechterlijke en administratieve autoriteiten van deze staat, de Commissie het recht heeft de klacht af te wijzen op grond dat er geen sprake is van een zodanig communautair belang dat de voortzetting van het onderzoek van de zaak gerechtvaardigd is, op voorwaarde evenwel dat de rechten van de klager op bevredigende wijze kunnen worden gehandhaafd, in het bijzonder door de nationale rechter”(9) (punt 44 van het bestreden arrest).

9. Voorts heeft het Gerecht vastgesteld dat rekwirante tijdens de schriftelijke procedure enkel het eerste van de drie argumenten heeft betwist op grond waarvan de Commissie in de litigieuze beschikking heeft vastgesteld dat in casu geen voldoende communautair belang aanwezig is, namelijk het argument dat de gelaakte gedragingen niet kunnen leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt. Het Gerecht heeft dan ook geoordeeld dat het zijn onderzoek kon beperken „tot de argumenten waarmee [rekwirante] betwist[te] dat de handel tussen lidstaten niet ongunstig [werd] beïnvloed, stellende dat de heffing van buitensporige vergoedingen voor naburige rechten een praktijk vorm[de] die de gemeenschappelijke markt ongunstig [kon] beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, ook al was zij beperkt tot het Griekse grondgebied (punten 45-47 van het bestreden arrest).

10. „Dienaangaande heeft de Commissie”, aldus nog steeds het Gerecht, „overwogen [...] dat alle betrokken partijen in Griekenland waren gevestigd en daar actief waren, [...], dat het onwaarschijnlijk was dat de activi-

teiten van de drie organisaties voor het beheer [van de naburige rechten] zouden kunnen worden uitgebreid naar andere landen [...], dat de gebruikers van de muziek de Griekse nationaliteit hadden en dat de bevoegdheid van [bovengenoemde] organisaties beperkt was tot het Griekse grondgebied” (punt 48 van het bestreden arrest).

11. Volgens het Gerecht konden de door rekwirante aangevoerde feitelijke en juridische elementen niet „aantonen dat de gelaakte praktijken een zodanige invloed op de handelsstromen tussen lidstaten uitoefenen dat afbreuk wordt gedaan aan de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt”. Rekwirante heeft immers enkel „gewezen op de financiële moeilijkheden die de auteursrechtenorganisaties en de gebruikers van muziek in Griekenland en in alle andere lidstaten ondervinden”, zonder haar stelling te bewijzen of zelfs maar bewijselementen aan te voeren (punt 49 van het bestreden arrest).

12. Voorts heeft het Gerecht in punt 50 van het bestreden arrest met betrekking tot het „argument van verzoekster dat het feit dat de rechten van Griekse en buitenlandse auteurs worden betaald aan vennootschappen die zijn gevestigd in de Europese Unie, leidt tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt”, vastgesteld dat „de drie organisaties voor het beheer [van de naburige rechten] slechts bevoegd zijn op het Griekse grondgebied en dat bijgevolg voornamelijk de muziekgebruikers op het Griekse grondgebied en de Griekse auteurs de gestelde nadelige gevolgen van de gelaakte praktijken ondervinden”.

13. Het Gerecht heeft zijn redenering afgesloten met de volgende overwegingen:

„54 Gelet op het bovenstaande dient te worden vastgesteld dat verzoekster geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

55 Verzoekster levert bijgevolg niet het bewijs dat de Commissie in de litigieuze beschikking een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door ervan uit te gaan dat de gevolgen van de door verzoekster gelaakte praktijken grotendeels of zelfs volledig beperkt waren tot de Griekse markt en de handel tussen lidstaten dus niet ongunstig konden beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG.”

14. Bijgevolg heeft het Gerecht het middel inzake kennelijk onjuiste beoordeling van het communautair belang verworpen.

15. Ten slotte heeft het ook het middel inzake schending van de motiveringsplicht verworpen op grond dat de Commissie in de litigieuze beschikking duidelijk de specifieke elementen had uiteengezet waarop haar beoordeling en de afwijzing van de klacht waren gebaseerd (punt 63 van het bestreden arrest).

16. Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 14 september 2007, heeft AEPI het Hof verzocht het bestreden arrest te vernietigen, haar in eerste aanleg geformuleerde vorderingen toe te wijzen of de zaak naar het Gerecht te verwijzen, en de Commissie te verwijzen in de kosten.

17. De Commissie vordert de afwijzing van de hogere voorziening en de verwijzing van rekwirante in de kosten.

18. De vertegenwoordigers van de partijen zijn ter terechtzitting van 15 oktober 2008 door het Hof gehoord.

Juridische beoordeling

Hogere voorziening

19. Rekwirante voert vijf middelen aan ter ondersteuning van de hogere voorziening. Met het eerste middel stelt zij dat het arrest geen gemotiveerd antwoord bevat op de vraag of de Commissie de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid ter zake heeft overschreden. Het tweede, het derde en het vierde middel strekken er in wezen toe te doen vaststellen dat het bestreden arrest berust op beoordelingsfouten of gebrekkig is gemotiveerd voor zover hierin is vastgesteld dat de intracommunautaire handel niet ongunstig wordt beïnvloed. Met het vijfde middel stelt rekwirante dat het Gerecht de artikelen 81 EG en 82 EG onjuist heeft uitgelegd voor zover het heeft geoordeeld dat deze artikelen slechts van toepassing zijn indien de intracommunautaire handel daadwerkelijk ongunstig wordt beïnvloed.

Ontvankelijkheid

20. In haar verweerschrift heeft de Commissie, alvorens in te gaan op de verschillende middelen, aangevoerd dat de hogere voorziening niet-ontvankelijk is, aangezien zij geen argumenten bevat waaruit blijkt dat het bestreden arrest blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting, maar louter de reeds voor het Gerecht aangevoerde middelen en argumenten herhaalt.

21. Deze exceptie is ongegrond. Zoals blijkt uit de hierna uiteengezette middelen, heeft rekwirante kritiek geuit tegen specifieke overwegingen van het arrest en uiteengezet waarop deze kritiek berust, zij het dat haar betoog vrij warrig is en vaak dezelfde argumenten worden herhaald. De exceptie van niet-ontvankelijkheid van de hogere voorziening dient derhalve te worden verworpen.

Ten gronde

– Eerste middel

22. Met het eerste middel verwijt rekwirante het Gerecht dat het niet heeft vastgesteld of de Commissie in casu al dan niet binnen de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid is gebleven. Het bestreden arrest is bijgevolg helemaal niet gemotiveerd.

23. Zoals de Commissie opmerkt, is dit middel kennelijk ongegrond.

24. Het Gerecht heeft er om te beginnen aan herinnerd dat de beoordeling van het communautaire belang van een klacht afhangt van de feitelijke en juridische omstandigheden van elke zaak, die van geval tot geval aanzienlijk kunnen verschillen, en niet van vooraf bepaalde criteria die verplicht moeten worden toegepast, en dat de Commissie, die ingevolge artikel 85, lid 1, EG voor de toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG dient te zorgen, het communautaire mededingingsbeleid moet definiëren en ten uitvoer leggen en daartoe over een discretionaire bevoegdheid bij de behandeling van klachten beschikt.(10) Het heeft vervolgens opge-

merkt dat de Commissie, wanneer zij in het kader van de uitoefening van deze bevoegdheid bij het onderzoek van de bij haar ingediende klachten verschillende prioriteiten stelt, het communautaire belang van een bepaalde praktijk als prioriteitscriterium mag hanteren.(11) Deze overwegingen liggen perfect in de lijn van wat het Hof in het arrest Ufex e.a./Commissie heeft vastgesteld.(12)

25. Voorts heeft het Gerecht opgemerkt dat de Commissie bij de beoordeling van het communautaire belang bij het onderzoek van een praktijk met name een afweging moet maken tussen de gevolgen van de gestelde inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt, de waarschijnlijkheid dat zij het bestaan ervan zal kunnen aantonen en de omvang van de onderzoeksmaatregelen die daarvoor nodig zijn.(13) Het heeft vastgesteld dat de Commissie haar conclusie in de litigieuze beschikking dat de Gemeenschap geen belang heeft bij het onderzoek van de klacht, op drie gronden heeft gebaseerd en dat rekwirante slechts één van deze gronden heeft bekritiseerd, namelijk die volgens welke de gelaakte gedragingen niet kunnen leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.(14)

26. Het Gerecht heeft zijn onderzoek dus toegespitst op deze kritiek en deze ongegrond verklaard. De vier overige middelen van de hogere voorziening zijn specifiek gericht tegen de overwegingen waarop het Gerecht zich dienaangaande heeft gebaseerd.

27. Aldus heeft het Gerecht duidelijk geoordeeld dat verzoekster geen elementen heeft aangevoerd waaruit blijkt dat de Commissie in casu de grenzen van haar discretionaire bevoegdheid heeft overschreden.

28. Het eerste middel dient dus mijns inziens te worden verworpen.

– Overige middelen van de hogere voorziening

29. Met het tweede en het derde middel stelt rekwirante dat punt 44 van het bestreden arrest berust op een beoordelingsfout of gebrekkig is gemotiveerd. Volgens haar heeft het Gerecht in dit punt ten onrechte geoordeeld dat, wanneer de gevolgen van een inbreuk zich enkel op het grondgebied van één enkele lidstaat laten gevoelen, de Commissie de klacht mag verworpen wegens het ontbreken van een voldoende communautair belang, omdat de intracommunautaire handel niet ongunstig wordt behandeld. Bovendien heeft het Gerecht deze vaststelling gebaseerd op rechtspraak die, anders dan het zelf stelt, geen betrekking heeft op auteursrechten. Anderzijds is het Gerecht voorbijgegaan aan een reeks – grotendeels op deze materie betrekking hebbende – communautaire arresten waaruit blijkt dat er ook sprake kan zijn van een inbreuk op de regels van de artikelen 81 EG en 82 EG wanneer de gelaakte handelingen uitsluitend plaatsvinden op het grondgebied van één lidstaat.(15) Met het derde middel stelt rekwirante voorts dat de herhaalde verwijzingen in de litigieuze beschikking en in het bestreden arrest naar het arrest Automec/Commissie irrelevant en onjuist zijn, aangezien dat arrest, anders dan de onderhavige zaak, „geen betrekking heeft op een daadwerkelijke inbreuk, maar op een hypothetische inbreuk”, aangezien

het in dat arrest onderzochte rondschrijven van BMW Italia aan haar dealers, waarop de klacht in die zaak betrekking had, nooit was toegepast.

30. Met het vierde middel stelt rekwirante dat de punten 49 en 50 van het bestreden arrest berusten op beoordelingsfouten of gebrekkig zijn gemotiveerd. Volgens deze punten zou rekwirante geen elementen hebben aangevoerd waaruit blijkt dat de gelaakte praktijken een zodanige invloed op de handelsstromen tussen lidstaten uitoefenen dat afbreuk wordt gedaan aan de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt, en zou de schade die door deze praktijken zou zijn veroorzaakt, voornamelijk worden geleden door de gebruikers van muziek op het Griekse grondgebied en door de Griekse auteurs. Rekwirante voert een aantal elementen aan die volgens haar aantonen dat de gelaakte praktijken, anders dan het Gerecht heeft geoordeeld, de intracommunautaire handel niet alleen in de nabije toekomst ongunstig kunnen beïnvloeden, maar dat reeds hebben gedaan.

31. Met het vijfde middel ten slotte wordt het Gerecht verweten dat het de artikelen 81 EG en 82 EG onjuist heeft uitgelegd door te oordelen dat deze artikelen slechts van toepassing zijn indien de intracommunautaire handel daadwerkelijk ongunstig wordt beïnvloed, waardoor louter potentiële schade irrelevant zou zijn. Rekwirante komt bovendien op tegen de conclusie in punt 54 van het bestreden arrest dat zij geen concrete elementen heeft aangevoerd waaruit blijkt dat de gelaakte praktijken leiden of kunnen leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt. Rekwirante voert een aantal argumenten aan ten betoge dat deze praktijken de handel tussen lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden.

32. Volgens de Commissie zijn al deze argumenten ongegrond en is het bestreden arrest niet gebrekkig gemotiveerd en berust het evenmin op beoordelingsfouten.

33. Mijns inziens worden de gerechtelijke debatten gekenmerkt door een duidelijke verwarring tussen twee begrippen die dienen te worden onderscheiden. Zowel rekwirante als de Commissie haalt deze begrippen door elkaar. Het gaat enerzijds om de ongunstige beïnvloeding van de handel tussen lidstaten als voorwaarde voor de toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG, en anderzijds om het bestaan van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt als criterium om uit te maken of er voldoende communautair belang is bij het onderzoek van een klacht door de Commissie.

34. Zoals bekend, bepalen de artikelen 81 EG en 82 EG uitdrukkelijk dat zij van toepassing zijn op mededingingsbeperkende overeenkomsten en misbruiken van machtspositie die de handel tussen lidstaten ongunstig kunnen beïnvloeden. Volgens de rechtspraak beoogt deze voorwaarde de werkingssfeer van de gemeenschapsbepalingen ter bescherming van de mededinging tussen ondernemingen af te bakenen tegenover die van het nationale mededingingsrecht. Het is immers slechts voor zover de mededingingsbeperkende overeenkomst of het misbruik van machtspositie de handel tussen lidstaten ongunstig kan beïnvloeden,

dat de hierdoor veroorzaakte vervalsing van de mededinging onder het verbod van artikel 81 EG of artikel 82 EG kan vallen. In het tegenovergestelde geval is dit verbod niet van toepassing.(16)

35. Volgens vaste rechtspraak kan een overeenkomst tussen ondernemingen of misbruik van machtspositie de handel tussen lidstaten slechts ongunstig beïnvloeden wanneer op grond van een geheel van objectieve bestanddelen, feitelijk en rechtens, met een voldoende mate van waarschijnlijkheid kan worden verwacht dat zij al dan niet rechtstreeks, daadwerkelijk of potentieel op de handelsstromen tussen lidstaten een zodanige invloed kan uitoefenen dat de verwezenlijking van de doelstellingen van een gemeenschappelijke markt tussen de lidstaten wordt geschaad.(17)

36. Deze invloed op de handel moet volgens de rechtspraak „merkbaar” zijn. Zo „[ontkomt] een overeenkomst aan het verbod van artikel [81 EG] wanneer zij, wegens de zwakke positie welke belanghebbenden op de markt voor de betrokken producten innemen, de markt slechts in geringe mate beïnvloedt”(18).

37. De reden waarom de Commissie in de litigieuze beschikking de klacht van rekwirante heeft afgewezen, is niet omdat zij van mening was dat de praktijken waarop deze klacht betrekking had, de handel tussen lidstaten niet op merkbare wijze konden aantasten. De Commissie heeft zich juist niet uitgesproken over de vraag of deze praktijken in strijd waren met de artikelen 81 EG en 82 EG. Zij heeft deze klacht afgewezen omdat zij zich in de uitoefening van de haar door de rechtspraak verleende bevoegdheid om aan de bij haar ingediende klachten verschillende maten van prioriteit toe te kennen(19), op het standpunt heeft gesteld dat er onvoldoende communautair belang was om deze kwestie te onderzoeken, met name gelet op het feit dat deze praktijken volgens haar niet leken te „leiden tot aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt”. Daarmee heeft de Commissie vanzelfsprekend niet willen stellen dat de ongunstige gevolgen die deze praktijken mogelijkwijs voor de intracommunautaire handel konden hebben, niet voldoende relevant waren om artikel 81 EG of artikel 82 EG eventueel van toepassing te verklaren. Zij heeft enkel „het vrij beperkte belang van een eventuele inbreuk [voor] de werking van de gemeenschappelijke markt” willen beklemtonen. Dat wil zeggen, zij heeft de aandacht willen vestigen op het feit dat de betrokken praktijken hoe dan ook geen aanzienlijke gevolgen konden hebben voor de werking van deze markt.

38. Voorts volgt uit de rechtspraak van het Hof dat de Commissie bij de vaststelling van een rangorde van prioriteiten bij de behandeling van de klachten die bij haar zijn ingediend, mag verwijzen naar het communautair belang(20) en in dit kader „in elk individueel geval de ernst van de gestelde inbreuken op de mededinging alsmede het voortduren van de gevolgen ervan [dient] te beoordelen”. Deze verplichting „brengt met name mee, dat zij rekening houdt met de duur en de omvang van de gestelde inbreuken alsmede met de invloed ervan op de mededingingssituatie binnen de Gemeenschap.(21)

39. De Commissie heeft in de hierboven in punt 4 aangehaalde passage van de litigieuze beschikking weliswaar gesteld dat alle betrokken partijen in Griekenland zijn gevestigd en enkel daar actief zijn, dat de gestelde praktijken slechts gevolgen hebben voor de Griekse markt, dat de overeenkomsten inzake het gebruik van de muziek enkel worden gesloten met radio- en televisiestations en andere gebruikers die in Griekenland zijn gevestigd, en dat de drie organisaties voor het beheer van de naburige rechten enkel bevoegd zijn voor de bescherming van de naburige rechten in Griekenland en deze bevoegdheid in de praktijk niet buiten dit land kunnen uitoefenen, maar daarmee heeft zij niet willen ontkennen dat de intracommunautaire handel ongunstig wordt beïnvloed of kan worden beïnvloed door deze praktijken, maar enkel willen uitsluiten dat een dergelijke invloed, ook al zou deze kunnen worden vastgesteld en niet verwaarloosbaar zou zijn, aanzienlijke invloed heeft op deze handel.

40. Het is duidelijk dat het Gerecht zelf in het bestreden arrest de vraag of de intracommunautaire markt ongunstig wordt beïnvloed en dus of er sprake is van een inbreuk op de artikelen 81 EG en 82 EG, heeft verward met de vraag of een eventuele inbreuk zwaar genoeg is om een onderzoek door de Commissie te rechtvaardigen.

41. In de punten 42 en 43 van het bestreden arrest herinnert het Gerecht om te beginnen aan een aantal door de rechtspraak ontwikkelde beginselen betreffende de ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel, die geldt als voorwaarde voor de toepassing van de artikelen 81 EG en 82 EG en als criterium voor de afbakening van de werkingssfeer van het gemeenschapsrecht en het nationale recht.

42. In het daaropvolgende punt 44, dat op nogal ongelukkige wijze wordt ingeleid met de woorden „meer in het bijzonder in de sector van de auteursrechten”, verwijst het Gerecht naar zijn eigen rechtspraak, die evenwel geen betrekking heeft op de in de vorige punten behandelde kwestie van de ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel, maar wel op het bestaan van een voldoende communautair belang om een klacht over een praktijk waarvan de gevolgen zich voornamelijk op het grondgebied van één enkele lidstaat laten gevoelen, te onderzoeken.

43. In punt 47 van het bestreden arrest preciseert het Gerecht dat het zijn onderzoek zal beperken tot de argumenten op basis waarvan rekwirante stelt dat de intracommunautaire handel wel degelijk ongunstig wordt beïnvloed en dat „de heffing van buitensporige vergoedingen voor naburige rechten een praktijk vormt die de gemeenschappelijke markt ongunstig kan beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG, ook al is zij beperkt tot het Griekse grondgebied”.

44. In het daaropvolgende punt 48, dat met het woord „[d]ienaangaande” begint, herinnert het Gerecht aan de feitelijke omstandigheden waarop de Commissie zich in de litigieuze beschikking heeft gebaseerd bij de beoordeling van het bestaan van een communautair belang bij het onderzoek van de klacht en op basis waarvan zij heeft geconcludeerd dat er geen sprake is

van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, en niet dat de intracommunautaire handel niet ongunstig kan worden beïnvloed.

45. Dat het Gerecht voortdurend van de hak op de tak springt door nu eens te verwijzen naar de ongunstige beïnvloeding van de intracommunautaire handel (of de gemeenschappelijke markt) en dan weer naar de aanzienlijke verstoring van de gemeenschappelijke markt, blijkt verder uit de volgende punten van het bestreden arrest, die nu eens betrekking hebben op het eerste aspect (punten 49 en 51), dan weer op het tweede aspect (punt 50), zonder dat er enige logica te bespeuren valt, wat uiteindelijk leidt tot de kennelijk onsamenhangende slotpunten van de redenering, waarin het Gerecht eerst vaststelt dat „verzoekster geen concrete elementen heeft aangevoerd die aantonen dat er sprake is van – werkelijke of potentiële – aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt” (punt 54) en vervolgens concludeert dat „[v]erzoekster [...] bijgevolg niet het bewijs [levert] dat de Commissie in de bestreden beschikking een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door ervan uit te gaan dat de gevolgen van de door verzoekster gelaakte praktijken grotendeels of zelfs volledig beperkt waren tot de Griekse markt en de handel tussen lidstaten dus niet ongunstig konden beïnvloeden in de zin van de artikelen 81 EG en 82 EG”.(22)

46. Er kan overigens niet van worden uitgegaan dat het Gerecht met haar gebrekkige formulering en anders dan uit de logische volgorde van de punten 54 en 55 van het bestreden arrest blijkt, in wezen heeft willen vaststellen dat, aangezien de intracommunautaire handel in casu niet ongunstig wordt beïnvloed, er a fortiori geen sprake kan zijn van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt.

47. Een dergelijke uitlegging van het arrest is niet alleen in tegenspraak met de inhoud ervan, maar zou ook tot gevolg hebben dat de grenzen van de wettigheidstoetsing die de gemeenschapsrechter krachtens artikel 230 EG dient te verrichten, zijn overschreden. In dit kader dient de gemeenschapsrechter immers met name na te gaan of de bestreden handeling toereikend en correct is gemotiveerd door de instelling die haar heeft vastgesteld, en deze handeling nietig te verklaren wanneer blijkt dat het antwoord op een van deze twee punten negatief is. Hij is evenwel niet bevoegd om in dit geval een nieuwe, andere motivering voor het dispositief van de bestreden handeling voor te stellen die de instandhouding ervan zou rechtvaardigen. Indien hij dat wel zou doen, zou de gemeenschapsrechter zijn eigen beoordeling in de plaats stellen van die van de instelling die bevoegd is om deze handeling vast te stellen, en aldus in het bestuur ingrijpen en het door het EG-Verdrag gewilde institutionele evenwicht doorbreken.

48. Dienaangaande heeft het Hof reeds met betrekking tot een zaak waarin voor het Gerecht beroep was ingesteld tegen een beschikking van de Commissie houdende afwijzing van een klacht inzake schending van de mededingingsregels van het EG-Verdrag, opgemerkt dat „[a]angezien het Gerecht in het kader van

de wettigheidstoetsing bedoeld in artikel 173 [EG-Verdrag [thans, na wijziging, artikel 230 EG] in een zaak als de onderhavige geen volledige rechtsmacht bezit zoals die welke artikel 172 EG-Verdrag (thans artikel 229 EG) aan de communautaire rechterlijke instanties verleent ter zake van, bijvoorbeeld, boetebeschikkingen, [...] het Gerecht in casu niet bevoegd [was] de litigieuze beschikking te wijzigen of ze door andere te vervangen".(23) In dezelfde zaak heeft het Hof geoordeeld dat „het in het kader van een beroep tot nietigverklaring van een beschikking [van de Commissie] waarin geen misbruik van machtspositie wordt geconstateerd, niet aan het Gerecht [staat] om het bestaan van een dergelijk misbruik vast te stellen". Ik voeg hieraan toe dat het Gerecht evenmin bevoegd is om het bestaan van een inbreuk uit te sluiten wanneer de Commissie zelf dit niet heeft gedaan in de beschikking waarvan de nietigverklaring wordt gevorderd.

49. Aangezien de Commissie in de litigieuze beschikking niet het bestaan van een inbreuk op de artikelen 81 EG en 82 EG heeft willen uitsluiten, kon het Gerecht dat stellig ook niet in het kader van de toetsing van de wettigheid van deze beschikking.

50. Overigens dient te worden beklemtoond dat de Commissie weliswaar in de litigieuze beschikking heeft vastgesteld dat AEPI „met haar klachten terecht[kon] bij de nationale autoriteiten”, met name bij de Griekse mededingingsautoriteit, en dat deze laatste evenals de Commissie zelf „bevoegd [is] om de artikelen [81 EG en 82 EG] toe te passen”, maar dat de vaststelling door het Gerecht dat de intracommunautaire handel in casu niet ongunstig wordt beïnvloed, bindend zou zijn voor deze autoriteiten, die dus de artikelen 81 EG en 82 EG niet meer zouden kunnen toepassen, maar eventueel enkel hun nationale mededingingsrecht.

51. Volgens mij heeft de verwarring waarvan de redenering van het Gerecht blijkt geeft, in de eerste plaats tot gevolg dat het bestreden arrest kennelijk tegenstrijdig is gemotiveerd, los nog van de vraag of het eventueel blijkt geeft van een onjuiste rechttopvatting op verschillende punten.

52. Volgens vaste rechtspraak is de vraag of de motivering van een arrest van het Gerecht tegenstrijdig is, een rechtsvraag die als zodanig in hogere voorziening kan worden opgeworpen.(24)

53. Hoewel rekwirante in haar eerste vier middelen enkel heeft aangevoerd dat het bestreden arrest gebrekkig is gemotiveerd, maar niet dat de motivering tegenstrijdig is, zoals ik zojuist heb vastgesteld, kan het Hof dit gebrek mijns inziens ambtshalve vaststellen. Dit gebrek belet het Hof om de wettigheid van dit arrest op passende wijze te toetsen en staat bovendien in de weg aan de volledige uitoefening van de rechten van verdediging van rekwirante, doordat het voor deze laatste uiterst moeilijk is om de redenering die ten grondslag ligt aan het arrest te begrijpen en dus om de gegrondheid ervan te onderzoeken.(25)

54. Bijgevolg dient het bestreden arrest mijns inziens wegens tegenstrijdige motivering te worden vernietigd, voor zover het middel van rekwirante inza-

ke kennelijk onjuiste beoordeling van het communautair belang hierbij wordt verworpen.

Beroep tegen de litigieuze beschikking

55. Ingevolge artikel 61 van het Statuut van het Hof van Justitie vernietigt het Hof het arrest van het Gerecht in geval van gegrondheid van het verzoek om hogere voorziening. Het kan dan zelf de zaak afdoen wanneer deze in staat van wijzen is, dan wel haar voor afdoening verwijzen naar het Gerecht.

56. In casu beschikt het Hof mijns inziens over voldoende gegevens om de zaak zelf af te doen.

57. Met het in de punten 1 en 3 van het verzoekschrift in eerste aanleg uiteengezette middel inzake kennelijk onjuiste beoordeling van het communautair belang stelde rekwirante dat de Commissie niet op de loutere grond dat de gestelde inbreuk op het grondgebied van één enkele lidstaat had plaatsgevonden, kon concluderen dat deze „onbeduidend” was. Zij heeft dienaangaande enkele communautaire arresten aangehaald, waarvan er een aantal specifiek betrekking hebben op het auteursrecht en volgens haar aantonen dat er ook sprake kan zijn van een inbreuk op de mededingingsregels van het EG-Verdrag wanneer de inbreuk is gepleegd op het grondgebied van één enkele lidstaat.(26) Zij heeft eraan herinnerd dat de artikelen 81 EG en 82 EG voor het bestaan van een inbreuk vereisen dat de betrokken gedraging „de handel tussen lidstaten ongunstig kan beïnvloeden” en niet dat zij deze handel reeds daadwerkelijk ongunstig heeft beïnvloed. Zij heeft verder gewezen op een aantal factoren die volgens haar kunnen aantonen dat de gelaakte praktijken een zware inbreuk op deze artikelen vormen.

58. Deze factoren zijn – ten eerste – het economische belang van de handelsactiviteiten van rekwirante – die in het jaar van de indiening van de klacht (2001) meer dan 30 miljoen EUR auteursrechten heeft geïnd – en het feit dat, aangezien in Griekenland zeer veel buitenlandse muziek wordt gedraaid, een aanzienlijk deel van dit bedrag wordt doorgesluisd naar overeenkomstige organisaties, meestal in andere lidstaten van de Europese Unie, die de belangen van de aldaar gevestigde auteurs vertegenwoordigen, en – ten tweede – de enorme bedragen die door de drie organisaties voor het beheer van de naburige rechten worden geïnd.

59. Hoewel veel van de argumenten die rekwirante in eerste aanleg heeft aangevoerd even dubbelzinnig en verwarrend zijn als het bestreden arrest, komt uit het beroep in eerste aanleg niettemin voldoende duidelijk de idee naar voren dat de Commissie niet op grond van het feit dat de gelaakte praktijken zich beperkten tot het Griekse grondgebied, kon uitsluiten dat deze praktijken een aanzienlijke weerslag konden hebben op de werking van de gemeenschappelijke markt. Rekwirante betwist in haar verzoekschrift in eerste aanleg dat „de inbreuk onbeduidend [was]”; daarmee verwijst zij noodzakelijkerwijs niet naar het probleem van het bestaan van een inbreuk, dat wil zeggen van een mededingingsbeperkende gedraging die de intracommunautaire handel op merkbare (in de zin van niet-verwaarloosbare) wijze ongunstig kan beïnvloeden, maar naar het probleem van de zwaarte van de gelaakte

inbreuk. Dit wordt bevestigd door de verwijzingen naar de zwaarte van deze inbreuk in de vierde en de zesde alinea van punt 1 van bovengenoemd verzoekschrift.

60. Bij het onderzoek van het betrokken middel dient dus in het licht van de door rekwirante geuite kritiek te worden nagegaan of de Commissie in casu op basis van de in de litigieuze beschikking uiteengezette overwegingen het bestaan van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt kon uitsluiten (zie hierboven, punt 39).

61. Alvorens dit na te gaan, dienen we ons evenwel de vraag te stellen of het antwoord op deze vraag relevant is voor de beoordeling van rekwirantes vordering tot nietigverklaring van de litigieuze beschikking. Zoals het Gerecht in punt 45 van het bestreden arrest heeft vastgesteld, heeft de Commissie in deze beschikking immers op basis van drie verschillende factoren vastgesteld dat in casu geen sprake is van een voldoende communautair belang: er zijn geen aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, de Commissie moet een ingewikkeld onderzoek verrichten om de vermeende inbreuk te kunnen vaststellen, en de belanghebbende partijen kunnen de nationale autoriteiten om bescherming verzoeken. Zoals het Gerecht in punt 46 van het bestreden arrest heeft vastgesteld, komt rekwirante met het onderhavige middel uitsluitend op tegen de overwegingen van de Commissie met betrekking tot de eerste van deze factoren.

62. Het lijkt mij evenwel duidelijk dat dit middel niet om deze reden irrelevant kan worden geacht.

63. Op basis van de algemene opzet van de litigieuze beschikking kan er immers niet van worden uitgegaan dat elk van deze drie factoren een voldoende rechtvaardigingsgrond vormt voor de afwijzing van de klacht van rekwirante.

64. Na elk van deze drie factoren afzonderlijk te hebben besproken, heeft de Commissie „geconcludeerd dat de omvang en de complexiteit van het onderzoek dat nodig is om uit te maken of het optreden van de drie organisaties voor het beheer [...] van de naburige rechten al dan niet in overeenstemming is met de regels van het communautaire mededingingsrecht niet in verhouding staan tot het vrij beperkte belang van een eventuele inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt”.

65. Hieruit volgt dat de Commissie haar conclusie dat in casu een voldoende communautair belang ontbreekt, heeft gebaseerd op een gezamenlijke beoordeling van deze factoren en daarbij met name de eerste twee factoren tegenover elkaar heeft afgewogen.

66. Indien de conclusies van de Commissie met betrekking tot de eerste van deze factoren zouden berusten op een kennelijke beoordelingsfout, zou dit dus noodzakelijkerwijs een invloed hebben op de wettigheid van de litigieuze beschikking.

67. Wat de gegrondheid van het betrokken middel betreft, is de door rekwirante genoemde omstandigheid dat zij krachtens vertegenwoordigingsovereenkomsten met overeenkomstige organisaties in andere lidstaten in Griekenland ook de auteursrechten int voor het gebruik van muziek van in deze staten gevestigde auteurs en

deze doorsluist naar deze organisaties, mijns inziens van beslissend belang. Deze omstandigheid, waarop rekwirante reeds in haar klacht heeft gewezen, is door de Commissie niet betwist (tenzij – zonder veel overtuiging en laattijdig – tijdens de mondelinge behandeling voor het Hof) en toont mijns inziens aan dat niet alleen de belangen van de Griekse auteurs, maar ook die van de in andere lidstaten gevestigde auteurs (en van de organisaties die hen vertegenwoordigen) kunnen worden aangetast door de daling van de in Griekenland ontvangen auteursrechten waarover rekwirante klaagt en die volgens haar aan de gelaakte praktijken is te wijten.

68. Deze elementen, die rekwirante reeds vóór de vaststelling van de litigieuze beschikking voor de Commissie heeft aangevoerd, lijken mij de twee vaststellingen te ontcrachten waarop deze laatste in wezen haar conclusie heeft gebaseerd dat er in casu geen sprake is van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, namelijk dat „alle betrokken partijen in Griekenland zijn gevestigd en enkel daar actief zijn” en dat „de gestelde praktijken slechts gevolgen hebben voor de Griekse markt”.

69. Het feit dat „de overeenkomsten inzake het gebruik van de muziek enkel worden gesloten met radio- en televisiestations en andere gebruikers die in Griekenland zijn gevestigd”, en dat de drie organisaties voor het beheer van de naburige rechten „enkel bevoegd zijn voor de bescherming van de naburige rechten in Griekenland en deze bevoegdheid in de praktijk niet buiten dit land kunnen uitoefenen”, rechtvaardigt geenszins de conclusie dat de gelaakte praktijken geen gevolgen kunnen hebben buiten het Griekse grondgebied en de in andere lidstaten gevestigde auteurs en organisaties niet kunnen benadelen. Op basis van deze in de litigieuze beschikking aangehaalde omstandigheden kan uitsluitend voor de muziekgebruikers worden gesteld dat enkel die welke in Griekenland zijn gevestigd, de nadelige gevolgen van de gestelde inbreuk ondergaan. Daarentegen kan de kring van potentieel benadeelde houders van auteursrechten en auteursrechtenorganisaties op basis van deze omstandigheden niet worden beperkt tot die welke in Griekenland zijn gevestigd.(27)

70. In haar verweerschrift in eerste aanleg heeft de Commissie opgemerkt dat „het van belang is te weten of de gevolgen van de door verzoekster gelaakte praktijken van de drie bovengenoemde organisaties zich in aanzienlijke mate of volledig op de Griekse markt laten gevoelen”. Dienaangaande heeft zij beklemtoond dat alle constitutieve bestanddelen van de gestelde inbreuk op de artikelen 81 EG en 82 EG „in aanzienlijke mate, zo niet exclusief, verband houden met de Griekse markt” en heeft zij gesteld dat „het logisch is om aan te nemen dat het zwaartepunt van de gelaakte inbreuk zich op de Griekse markt situeert, aangezien de gevolgen van de gestelde inbreuk zich hoofdzakelijk daar zouden moeten laten gevoelen”.(28)

71. Dit standpunt lijkt mij evenwel aanzienlijk te verschillen van het in de litigieuze beschikking ingenomen standpunt. Daarin heeft de Commissie duidelijk

en ondubbelzinnig vastgesteld dat de gelaakte praktijken geen gevolgen konden hebben buiten het Griekse grondgebied. In haar verweerschrift in eerste aanleg heeft de Commissie daarentegen met het gebruik van de woorden „in aanzienlijke mate” en „hoofdzakelijk” de mogelijkheid opengelaten dat de gestelde inbreuk bepaalde, zij het minieme, gevolgen heeft buiten dit grondgebied.

72. In het kader van een beroep tot nietigverklaring dient de gemeenschapsrechter zich evenwel uit te spreken over de rechtmatigheid van de litigieuze beschikking en niet over de argumenten die degene die deze beschikking heeft vastgesteld voor hem aanvoert en die geheel of gedeeltelijk afwijken van die welke ten grondslag liggen aan deze beschikking.

73. De conclusie in de litigieuze beschikking dat er in casu geen sprake is van aanzienlijke verstoringen van de gemeenschappelijke markt, is gebaseerd op de vaststelling dat de belanghebbenden enkel op het Griekse grondgebied zijn gevestigd en dat de eventuele gevolgen van de gelaakte inbreuk zich enkel daar laten gevoelen. Zoals verzoekster heeft aangetoond, is deze vaststelling kennelijk onjuist.

74. Ook al zouden de gevolgen van de gelaakte inbreuk op het grondgebied van andere lidstaten – zoals de Commissie in haar verweerschrift in eerste aanleg heeft gesteld – miniem zijn, waarvan overigens mijn inziens niet kan worden uitgegaan op basis van het loutere feit dat de organisaties waartegen rekwirantes klacht is gericht, slechts bevoegd zijn in Griekenland, zou dit niets afdoen aan het feit dat bovengenoemde vaststelling kennelijk onjuist is en dus, om de hierboven in de punten 63 tot en met 66 uiteengezette redenen, aan de onwettigheid van de litigieuze beschikking.

75. Ik kan het Hof derhalve alleen maar voorstellen om het onderhavige middel te aanvaarden en de litigieuze beschikking nietig te verklaren.

Kosten

76. Volgens artikel 122, eerste alinea, van het Reglement voor de procesvoering beslist het Hof ten aanzien van de proceskosten, wanneer de hogere voorziening gegrond is en het zelf de zaak afdoet. Bovendien wordt de in het ongelijk gestelde partij ingevolge artikel 69, lid 2, van dit Reglement, dat krachtens artikel 118 ervan van toepassing is op de procedure in hogere voorziening tegen een beslissing van het Gerecht, in de kosten verwezen, voor zover dit is gevorderd.

77. Aangezien ik het Hof voorstel om zowel de hogere voorziening als het beroep tot nietigverklaring die door rekwirante zijn ingesteld, toe te wijzen, stel ik tevens voor om de Commissie, die in het ongelijk dient te worden gesteld, overeenkomstig de vordering van rekwirante te verwijzen in de kosten van beide instanties.

Conclusie

78. Gelet op een en ander geef ik het Hof in overweging, uitspraak te doen als volgt:

„1) Het arrest van het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen van 12 juli 2007, AEPI/Commissie (T-229/05), wordt vernietigd.

2) De beschikking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 18 april 2005, houdende afwijzing van een klacht betreffende schending van de artikelen 81 EG en 82 EG door de Griekse organisaties voor het gezamenlijk beheer van de naburige rechten op muziek, wordt nietig verklaard.

3) De Commissie van de Europese Gemeenschappen wordt verwezen in de kosten van eerste aanleg en van de hogere voorziening.”

1 – Oorspronkelijke taal: Italiaans.

2 – AEPI heeft bij het Gerecht van eerste aanleg beroep tot nietigverklaring van de beschikking van 20 april 2005 ingesteld, dat is verworpen bij beschikking van 5 september 2006, AEPI/Commissie (T-242/05, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie). Het Hof heeft deze beschikking bevestigd bij beschikking van 10 juli 2007, AEPI/Commissie (C-461/06 P, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie).

3 – Arresten van 13 juli 1989, Tournier (395/87, Jurispr. blz. 2521), en Lucareau e.a. (110/88, 241/88 en 242/88, Jurispr. blz. 2811).

4 – Niet-officiële vertaling van een uittreksel uit de originele Franse versie van de litigieuze beschikking.

5 – De in de onderhavige conclusie aangehaalde passages van het bestreden arrest vormen geen officiële vertaling.

6 – Het Gerecht citeert dienaangaande zijn eigen arresten van 18 september 1992, Automec/Commissie, T-24/90, (Jurispr. blz. II-2223, punt 86); 24 januari 1995, Tremblay e.a./Commissie, T-5/93 (Jurispr. blz. II-185, punt 62), en 14 februari 2001, Sodima/Commissie, T-62/99 (Jurispr. blz. II-655, punt 46).

7 – Het Gerecht verwijst dienaangaande naar de arresten van 11 juli 1985, Remia e.a./Commissie (42/84, Jurispr. blz. 2545, punt 22), en 28 februari 2002, Atlantic Container Line e.a./Commissie (T-395/94, Jurispr. blz. II-875, punt 90).

8 – Het Gerecht verwijst dienaangaande met name naar het arrest van 31 mei 1979, Hugin/Commissie (22/78, Jurispr. blz. 1869, punt 17).

9 – Het Gerecht verwijst dienaangaande naar zijn reeds aangehaalde arresten Automec/Commissie (punten 89-90) en Tremblay e.a./Commissie (punten 65 en 74), alsook naar zijn arrest van 24 januari 1995, BE-MIM/Commissie (T-114/92, Jurispr. blz. II-147, punt 86).

10 – Bestreden arrest, punt 38.

11 – Bestreden arrest, punt 39.

12 – Arrest van 4 maart 1999 (C-119/97 P, Jurispr. blz. I-1341, met name punten 79-81, 88, 89 en 92).

13 – Bestreden arrest, punt 40.

14 – Bestreden arrest, punten 45 en 46.

15 – Rekwirante verwijst naar de reeds aangehaalde arresten Hugin/Commissie, Lucazeau e.a. en Tournier, en naar de arresten van 23 april 1991, Höfner en Elser (C-41/90, Jurispr. blz. I-1979); 10 december 1991, Merci convenzionali porto di Genova (C-179/90, Jurispr. blz. I-5889); 17 mei 1994, Corsica Ferries (C-18/93, Jurispr. blz. I-1783), en 6 april 1995, RTE en ITP/Commissie (C-241/91 P en C-242/91 P, Jurispr. blz. I-743), alsook naar het arrest Tremblay

e.a./Commissie, reeds aangehaald, en het arrest van 7 oktober 1999, Irish Sugar/Commissie (T-228/97, Jurispr. blz. II-2969).

16 – Zie arresten van 13 juli 1966, Consten en Grundig/Commissie (56/64 en 58/64, Jurispr. blz. 450, met name blz. 514 en 515), en 6 maart 1974, Commercial Solvents/Commissie (6/73 en 7/73, Jurispr. blz. 223, punt 31).

17 – Zie arrest Remia e.a./Commissie, reeds aangehaald (punt 22), en arrest van 21 januari 1999, Bagnasco e.a. (C-215/96 en C-216/96, Jurispr. blz. I-135, punt 47).

18 – Arrest van 9 juli 1969, Völk (5/69, Jurispr. blz. 295, punt 7). Zie ook arresten van 25 november 1971, Béguelin (22/71, Jurispr. blz. 949, punt 16), en 28 april 1998, Javico (C-306/96, Jurispr. blz. I-1983, punt 16).

19 – Reeds aangehaalde arresten Ufex e.a./Commissie (punt 88) en Automec/Commissie (punt 83).

20 – Dit wordt impliciet vastgesteld in het reeds aangehaalde arrest Ufex e.a./Commissie (punten 52, 79, 95 en 96), in de arresten van 17 mei 2001, IECC/Commissie (C-449/98 P, Jurispr. blz. I-3875, punt 46) en IECC/Commissie (C-450/98 P, Jurispr. blz. I-3947, punten 54 en 58), alsook in de beschikking van 13 december 2000, SGA/Commissie (C-39/00 P, Jurispr. blz. I-11201, punt 67).

21 – Arrest Ufex e.a./Commissie, reeds aangehaald (punten 92 en 93). Cursivering van mij.

22 – Cursivering van mij.

23 – Beschikking Hof van 11 mei 2000, Deutsche Post/IECC en Commissie (C-428/98 P, Jurispr. blz. I-3061, punt 28).

24 – Zie arresten van 7 mei 1998, Somaco/Commissie (C-401/96 P, Jurispr. blz. I-2587, punt 53); 13 december 2001, Cubero Vermurie/Commissie (C-446/00 P, Jurispr. blz. I-10315, punt 20), en 8 februari 2007, Groupe Danone/Commissie (C-3/06 P, Jurispr. blz. I-1331, punt 45).

25 – Zie naar analogie arresten van 20 maart 1959, Nold/Hoge Autoriteit (18/57, Jurispr. blz. 95, met name blz. 119); 1 juli 1986, Usinor/Commissie (185/85, Jurispr. blz. 2079, punten 20 en 21), en 20 februari 1997, Commissie/Daffix (C-166/95 P, Jurispr. blz. I-983, punten 23 en 24).

26 – Het gaat om de reeds aangehaalde arresten Tournier, Lucazeau e.a., Merci convenzionali porto di Genova, Corsica Ferries, RTE en ITP/Commissie, en Irish Sugar/Commissie, die eveneens in het verzoekschrift zijn genoemd, alsook om het arrest van 2 maart 1983, GVL/Commissie (7/82, Jurispr. blz. 483).

27 – De analyse van het Gerecht in punt 50 van het bestreden arrest, waartegen met het vierde middel wordt opgekomen, is niet correct op dit punt.

28 – Verweerschrift, punten 29 en 30 (cursivering van mij).